

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.

Ovaj prijevod financiran je uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund) i kao takav ne obvezuje Sud. Za više informacija vidjeti detaljnu napomenu o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obavještajna bilješka o praksi Suda br. 128

Ožujak 2010.

Depalle protiv Francuske - 34044/02

Presuda 29.3.2010. [GC]

Članak 1. Protokola br. 1

Članak 1. st. 2. Protokola br. 1

Kontrola uživanja vlasništva

Obveza vlasnika, o svom trošku i bez naknade, srušiti nekretninu na javnom pomorskom dobru koja je stečena zakonitim pravnim poslom: *nema povrede*

[Ovaj pravni sažetak također obuhvaća presudu u predmetu *Brosset-Triboulet i ostali protiv Francuske*, br. 34078/02, 29. ožujka 2011.]

Činjenice – U predmetu *Depalle* podnositelj zahtjeva i njegova supruga kupili su 1960. stan u stambenoj zgradi koja je dijelom izgrađena na obalnom zemljištu koje spada u kategoriju javnog pomorskog dobra. Nizom odluka o privremenom korištenju javnim pomorskim dobrom pod određenim uvjetima koje su bile obnavljane do prosinca 1992., podnositeljima zahtjeva omogućen je zakonit pristup objektu. Predmet *Brosset-Triboulet* činjenično je sličan. 1945. majka podnositelja zahtjeva stekla je stan u stambenoj zgradi izgrađenoj na javnom pomorskom dobru. Stanarima zgrade na predmetnom zemljištu odlukom župana odobreno je korištenje tog javnog dobra i ta je odluka sustavno obnavljana u razdoblju od rujna 1909. do prosinca 1990. U rujnu 1993. župan je obavijestio stranke u oba slučaja da stupanjem na snagu Zakona o obalnom području (razvoju, zaštiti i unapređenju) ("Zakon o obalnom području") više nije bilo moguće obnavljanje dozvola za korištenje javnim pomorskim dobrom na isti način i pod istim uvjetima obzirom da je Zakon zabranjivao svako privatno korištenje zemljišta koje predstavlja javno pomorsko dobro, uključujući i ona zemljišta na kojima su izgrađene stambene zgrade. Međutim, župan je predložio zaključenje ugovora kojim bi se istima priznalo pravo na ograničeno i strogo osobno korištenje tog zemljišta te kojim bi im se zabranilo pravo na otuđenje ili prodaju zemljišta sa stambenom zgradom i obavljanje bilo kakvih radova na objektu, osim održavanja i kojim bi se državi priznalo pravno da, po isteku odobrenja, vrati zemljište u prvobitno stanje ili da prenamijeni zgradu. Stranke su odbile

zaključiti takav ugovor i u svibnju 1994., zahtijevale su od Upravnog suda ukidanje županove odluke. U prosincu 1995. župan je podnio prijavu Upravnom sudu označavajući stranke kao optuženike za kazneno djelo nezakonitog smetanja posjeda obzirom da su i dalje nezakonito koristili zemljište koje je javno dobro. Također je zahtijevao da im se naloži vraćanje priobalnog zemljišta u prvobitno stanje zatečeno prije izgradnje stambenih objekata, o svom trošku i bez naknade. Kao žalbeni sud najviše instance, *Conseil d'État* je u ožujku 2002. potvrdio da je predmetno zemljište dio javnog pomorskog dobra, da stranke nad njim i zgradama izgrađenim na njemu ne polažu nikakvo *in rem* pravo te da su obvezne vratiti zemljište u prvobitno stanje bez naknade, navodeći da ta mjera ne predstavlja postupanje protivno članku 1. Protokola br. 1 uz Europsku konvenciju o ljudskim pravima.

Pravo – Članak 1. Protokola br. 1: a) *Primjenjivost* – Strogom primjenom propisa koji reguliraju javna dobra – koji propisuju neotuđivo i opozivo pravo privatnog korištenja - domaći sudovi su isključili priznanje *in rem* prava podnositelja zahtjeva na zgradama izgrađenim na zemljištu koje je javno dobro. Činjenica da su podnositelji zahtjeva uživali to pravo dugi niz godina nije bila od utjecaja na klasifikaciju zemljišta kao neotuđivog javnog pomorskog dobra. U tim okolnostima, i bez obzira na činjenicu da su stanovi u stambenim zgradama bili stečeni u dobroj vjeri, prethodne odluke kojima se odobravalo korištenje nisu sadržavale *in rem* pravo nad javnom imovinom pa je Sud zaključio da nije bilo razumno očekivati da će se nastaviti mirno uživanje isključivo na temelju odluka kojima se odobrava korištenje. Sve županove odluke sadržavale su obvezu da se, u slučaju ukidanja prava kojim se odobrava korištenje, zemljište ima vratiti u prvobitno stanje, ako to zahtijeva nadležna vlast. Međutim, činjenica da domaći zakoni nisu prepoznali određen interes kao što je pravo vlasništva, ne može nužno spriječiti da se taj interes, u nekim okolnostima, smatra posjedom u smislu članka 1. Protokola br. 1. U ovom slučaju vrijeme koje je proteklo imalo je u pogledu podnositelja zahtjeva učinak stjecanja prava na vlasnički interes za mirno uživanje svojih domova koje se može smatrati posjedom.

Zaključak: Članak 1. Protokola br. 1 je primjenjiv.

b) *Osnovanost* – Imajući u vidu pravila za ovu kategoriju imovine, te činjenicu da mjera rušenja do danas nije provedena, nije došlo do lišenja vlasništva. Prestanak ponovnog obnavljanja odluke o pravu na korištenje javnog dobra podnositelji zahtjeva mogli su predvidjeti, kao što su mogli znati da će biti naloženo rušenje zgrade kao mjera kontrole uživanja vlasništva koja se provodi u općem interesu. Nadalje, razlozi koje je župan naveo kad je odbio obnoviti odobrenje temeljeni su na odredbama Zakona o obalnom području. Miješanje je stoga težilo legitimnom cilju koji je služio općem interesu: osiguranju neograničenog pristupa obali. Stoga je preostalo utvrditi da li je, uzimajući u obzir interes podnositelja zahtjeva da zadrže svoje kuće, mjera vraćanja zemljišta u prvobitno stanje bila razmjerna cilju koji se želio postići. Politika prostornog uređenje i ekološkog očuvanja u općem interesu zajednice omogućava državi široku slobodu procjene. Od trenutka kad su podnositelji zahtjeva ušli u posjed, ili možda čak i od trenutka kad su zgrade izgrađene, nadležne vlasti bile su svjesne postojanja zgrada jer su iste izgrađene na zemljištu koje se temeljem odluke moglo koristiti od strane stanara, a moralo je biti dostupno za javnost u svakom trenutku. U svakoj odluci župana kojom se odobrava korištenje specificirano je trajanje ovlaštenja i pravo nadležnih vlasti na izmjenu ili ukidanje odobrenja ukoliko je to potrebno po bilo kojoj osnovi, bez prava korisnika odobrenja na ikakvu naknadu. Nadalje, precizirano je da korisnik odobrenja mora, ako je to potrebno, vratiti zemljište u prvobitno stanje uklanjanjem objekata izgrađenog na javnom zemljištu, uključujući i one objekte izgrađene na dan donošenja odluke. Prema tome, podnositelji zahtjeva oduvijek su znali da je obnova odluke za

odobrenje korištenja neizvjesna i da je odluka opoziva, pa stoga ne mogu tvrditi da su nadležne vlasti pridonijele održavanju neizvjesnost u pogledu pravnog statusa nekretnine. Doduše, podnositelji zahtjeva mirno su uživali posjed dugo vremensko razdoblje. Sud, međutim, nije uvidio nemar od strane nadležnih vlasti, već naprotiv toleranciju u smislu odobrenja prava na korištenje, koje štoviše podliježe određenim pravilima. Prema tome, nije bilo dokaza koji bi potkrijepili tvrdnju podnositelja zahtjeva da su nadležne vlasti odgovorne za činjenicu da se nesigurnost u pogledu statusa stana s vremenom povećala. Tek 1986. situacija podnositelja zahtjeva se promijenila i to nakon stupanja na snagu Zakona o obalnom području kojim se osigurava zaštita obalnog područja primjenom pravila koja uređuju javno pomorsko dobro, a što je posljedica razvoja svijesti o zaštiti okoliša koja je dosegla stupanj kojem danas svjedočimo. U svakom slučaju, spomenuta tolerancija ne može dovesti do *ex post facto* legalizacije statusa quo. Što se tiče primjerenosti mjere u smislu općeg interesa zaštite obalnog područja, za nacionalne vlasti bilo je primarno i najvažnije utvrditi koja je vrsta mjere trebala biti izrečena. Neizdavanje novog odobrenja za korištenje zemljišta i mjera kojom se zahtijeva vraćanje zemljišta u stanje u kojem se nalazilo prije izgradnje zgrade predstavlja dosljednu i strogu primjenu zakona. Uzimajući u obzir privlačnost obale, planiranje i kontrola neograničenog pristupa javnosti obali nametnula je potrebu za čvršćom politikom upravljanja tim dijelom zemljišta. Isti je slučaj sa svim europskim obalnim područjima. Dopuštanjem iznimke od provođenja pozitivnih propisa u slučaju podnositelja zahtjeva i njihovih stečenih prava, postupalo bi se protivno ciljevima Zakona o obalnom području i potkopali bi se svi naponi da se na najbolji mogući način uredi privatno i javno vlasništvo. Štoviše, podnositelji zahtjeva odbili su kompromisno rješenje župana i prijedlog ugovora koji bi im omogućio daljnje uživanje zemljišta na kojem su izgrađene stambene zgrade pod određenim uvjetima, a zaključenje kojeg bi bilo pomirilo suprotstavljene interese na razuman način. Konačno, uzimajući u obzir pravila koja reguliraju javna dobra i činjenicu da su podnositelji zahtjeva morali znati da nemaju pravo na naknadu što je jasno navedeno u svakoj odluci donesenoj u razdoblju od 1961. i 1951., nedostatak naknade, po mišljenju Suda, ne može se smatrati mjerom nerazmjernog miješanja u prava podnositelja zahtjeva na mirno uživanje vlasništva, koja se provodi u općem interesu. Podnositelji zahtjeva ne bi bili izloženi pojedinačnom i prekomjernom teretu u slučaju rušenja njihovih zgrada bez naknade. Prema tome, pravičan odnos ravnoteže između javnog interesa i interesa podnositelja zahtjeva ne bi bio narušen.

Zaključak: nema povrede (trinaest glasova prema četiri).

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava
Ovaj sažetak, sastavljen od strane Tajništva, ne vezuje Sud.

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.

Službeni jezici Europskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prijevod je financiran uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ovaj prijevod ne obvezuje Sud niti je isti odgovoran za njegovu kvalitetu. Prijevod se može preuzeti iz HUDOC baze podataka sudske prakse Europskog suda za ljudska prava (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka s kojom ga je Sud podijelio. Prijevod se može umnožavati u nekomercijalne svrhe pod uvjetom da se navede puni naziv predmeta, zajedno s naznakom autorskih prava i referencom na Zakladu za ljudska prava. Ukoliko se bilo koji dio ovog prijevoda namjerava koristiti u komercijalne svrhe, molimo kontaktirajte publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.